ĢENERĀLADVOKĀTES TAMARAS ČAPETAS [*TAMARA ĆAPETA*]
SECINĀJUMI,
sniegti 2024. gada 21. martā [1]

Lieta C-494/22 P

Eiropas Komisija
pret

Čehijas Republiku

Apelācija – Savienības pašu resursi – Muitas nodokļi – Dalībvalstu pienākumi – Neatgūtajiem pašu resursiem atbilstošo summu samaksa Eiropas Komisijai – Izmeklēšana par Laosas izcelsmes kabatas šķiltavu antidempinga maksājumu apiešanu – Eiropas Savienības Biroja krāpšanas apkarošanai (*OLAF*) misijas ziņojums – Prasība sakarā ar nepamatotu iedzīvošanos – LESD 268. un 340. pants

I. Ievads

1. Ir vispārzināms teiciens – trīs lietas, labas lietas.

2. Šī ir trešā reize, kad Čehijas Republika mēģina Savienības tiesās ierosināt lietu pret Eiropas Komisiju par pienākumu kreditēt Savienības pašu resursus. Pirms tam šī dalībvalsts mēģināja celt, pirmkārt, prasību par tiesību akta atcelšanu saskaņā ar LESD 263. pantu (lai apstrīdētu Komisijas vēstuli, ar kuru tā pieprasīja veikt samaksu) [2], un, otrkārt, prasību sakarā ar bezdarbību atbilstoši LESD 265. pantam (par to, ka Komisija nav uzsākusi pārkāpuma procedūru pret to) [3].

3. Spriedumā Čehijas Republika/Komisija [4] Tiesa atzina: ja dalībvalsts nepiekrīt Komisijai attiecībā uz tās pienākumiem pašu resursu jomā, prasība atcelt tiesību aktu nav iespējama, kā arī Komisijai nevar noteikt pienākumu ierosināt pārkāpuma procedūru. Tomēr dalībvalstij ir iespēja prasīt zaudējumu atlīdzību, pamatojoties uz Savienības nepamatotu iedzīvošanos, un šajā nolūkā celt prasību Vispārējā tiesā.

[1] Oriģinālvaloda – angļu.

[2] Skat. rīkojumu, 2018. gada 28. jūnijs, Čehijas Republika/Komisija (T-147/15, nav publicēts, EU:T:2018:395), ar kuru Vispārējā tiesa atzina šo prasību par nepieņemamu; apelācijas kārtībā tas tika apstiprināts ar 2020. gada 9. jūlija spriedumu Čehijas Republika/Komisija (C-575/18 P, EU:C:2020:530).

[3] Skat. rīkojumu, 2020. gada 30. septembris, Čehijas Republika/Komisija (T-13/19, nav publicēts, EU:T:2020:455) par to, ka Čehijas Republika atsakās no šīs prasības.

[4] Skat. spriedumu, 2020. gada 9. jūlijs (C-575/18 P, EU:C:2020:530, 52.–84. punkts).

4. Tādējādi praksē dalībvalstij ir jāieskaita strīdīgā Savienības pašu resursu summa Komisijas kontā, lai izvairītos no pienākuma maksāt nokavējuma procentus gadījumā, ja tā zaudētu šajā strīdā. Pēc tam dalībvalsts, lūdzot atmaksāt šo summu ceļot prasību sakarā ar Savienības nepamatotu iedzīvošanos, var pierādīt, ka Komisija ir kļūdījusies.

5. Čehijas Republika to arī izdarīja. Tagad, kad procesuālais šķērslis ir pārvarēts, Tiesai šajā apelācijas tiesvedībā ir pēc būtības jāizlemj jautājums par to, vai šī dalībvalsts vai Komisija ir pareizi sapratušas Savienības budžeta noteikumus.

6. Ar Vispārējās tiesas 2022. gada 11. maija spriedumu Čehijas Republika/Komisija (T-151/20, EU:T:2022:281; turpmāk tekstā – "pārsūdzētais spriedums") minētā tiesa daļēji apmierināja Čehijas Republikas prasību par nepamatotu iedzīvošanos. Vispārējā tiesa būtībā konstatēja, ka Čehijas Republika varēja tikt atbrīvota no pienākuma samaksāt noteiktas pašu resursu summas, kuras bija izrādījies neiespējami atgūt, un ka tai bija tiesības gaidīt, līdz tiek saņemts Eiropas Biroja krāpšanas apkarošanai (turpmāk tekstā – "*OLAF*")[5] misijas ziņojums, pirms veikt nepieciešamos pasākumus šo summu ierakstīšanai attiecīgajos kontos.

7. Apelācijas sūdzībā Komisija apgalvo, ka Čehijas Republikai saskaņā ar Savienības tiesībām bija jāiemaksā visas strīdīgās summas un ka nav notikusi Savienības nepamatota iedzīvošanās.

8. Tādējādi šajā lietā ir izvirzīti svarīgi principiāli un praktiski jautājumi par dalībvalstu pienākumiem, ko paredz Savienības pašu resursu tiesiskais regulējums. Ir divi galvenie jautājumi. Pirmais jautājums prasa interpretēt attiecīgās Savienības tiesības, lai noteiktu, vai fakts, ka dalībvalsts ir novēloti ierakstījusi attiecīgās summas kontos, liedz atbrīvot šo dalībvalsti no tās pienākuma nodot pašu resursus. Otrais jautājums ir saistīts ar to, vai Čehijas Republika šīs lietas īpašajos apstākļos ir novēloti noteikusi un ierakstījusi kontos Savienības prasījumus, jo tā gaidīja *OLAF* misijas ziņojumu.

II. Vispārīgais konteksts

A. Savienības pašu resursu sistēma un atbilstošās Savienības tiesības

9. Savienība balstās uz līdzsvarotu budžetu, ko galvenokārt finansē no pašu resursiem. Savienības pašu resursi galvenokārt ir ieņēmumi, kas automātiski tiek uzkrāti Savienības budžetā, un nav vajadzīgs nekāds turpmāks dalībvalstu iestāžu lēmums[6].

[5] *OLAF* ir Komisijas dienests jeb struktūrvienība. To izveidoja 1999. gadā, lai pastiprinātu cīņu pret krāpšanu un citām nelikumīgām darbībām, kas kaitē Savienības finanšu interesēm. Skat. jo īpaši Komisijas Lēmuma Nr. 1999/352/EK (1999. gada 28. aprīlis), ar ko izveido Eiropas Biroju krāpšanas apkarošanai (*OLAF*) (OV 1999, L 136, 20. lpp.), 1. un 2. pantu, kā arī 1.–4. apsvērumu.

[6] Eiropas Komisija, "European Union Public Finance", 4. izd., *Office for Official Publications of the European Communities*, Luksemburga, 2008, 135. lpp.

10. Pastāv vairāki Savienības pašu resursu veidi, tostarp tradicionālie pašu resursi (turpmāk tekstā – "TPR"), kurus pamatā veido muitas maksājumi par precēm, kas tiek importētas no trešām valstīm [7]. TPR ir tiešs Savienības ieņēmumu avots, kas nav atkarīgs no dalībvalstu iemaksām [8]. To pilnībā nosaka Savienības likumdevējs [9], un dalībvalstu loma tā iekasēšanā un pārskaitīšanā ir tikai instrumentāla [10].

11. Tomēr, tā kā Savienībai nav atsevišķu nodokļu iekasēšanas iestāžu, dalībvalstīm ir jāiekasē muitas maksājumi un jāiekļauj tie (saskaņā ar Savienības tiesību aktu terminoloģiju – "jādara pieejamus") Savienības budžetā, iemaksājot tos noteiktā kontā uz Komisijas vārda (vienlaikus ir atļauts paturēt noteiktu procentuālo daļu nodokļu iekasēšanas izmaksu segšanai).

12. Tādējādi, īsumā sakot, TPR ir Savienības nauda, bet tās saņemšanā Savienībai ir jāpaļaujas uz dalībvalstīm.

13. Tādējādi Savienības pašu resursu sistēmu reglamentē īpašs Savienības tiesiskais regulējums [11], kas arī ir izskatāmās lietas pamatā. Šajā sistēmā dalībvalstīm nav rīcības brīvības, un tām ir jānodod pašu resursi saskaņā ar noteikumiem (tostarp attiecīgos termiņos), kas paredzēti Savienības pašu resursu tiesiskajā regulējumā [12].

14. Šajā lietā nozīme ir Lēmumam 2000/597 [13] un Lēmumam 2007/436 [14], kā arī Regulai 1150/2000 [15].

7 Citu Savienības pašu resursu kategoriju pamatā ir pievienotās vērtības nodoklis (turpmāk tekstā – "PVN"), nacionālais kopienākums (turpmāk tekstā – "NKI") un nepārstrādāts izlietotais plastmasas iepakojums (šī kategorija tika ieviesta 2021. gadā).

8 TPR apmērs 2022. gadā bija 23,5 miljardu EUR, aptuveni 16 % no pašu resursu ieņēmumiem. Skat. Komisijas paziņojumu Eiropas Parlamentam, Padomei un Revīzijas palātai – Eiropas Savienības 2022. gada finanšu gada konsolidētie gada pārskati, COM (2023) 391 final, 2023. gada 28. jūnijs, 5.1. punkts, 25. lpp. un 3.6.1. punkts, 149. lpp.

9 Kopš Padomes Lēmuma 70/243 EOTK, EEK, Euratom (1970. gada 21. aprīlis) par dalībvalstu finanšu iemaksu aizstāšanu ar Kopienu pašu resursiem (OV 1970, 19. lpp.) pieņemšanas.

10 Skat. ģenerāladvokāta L. A. Hēlhuda [*L. A. Geelhoed*] secinājumus lietā Komisija/Dānija (C-392/02, EU:C:2005:142, 11. punkts). Skat. arī ģenerāladvokāta D. Ruisa Harabo-Kolomera [*D. Ruiz-Jarabo Colomer*] secinājumus lietā Komisija/Somija (C-284/05, C-294/05, C-372/05, C-387/05, C-409/05, C-461/05 un C-239/06, EU:C:2009:67, 72. punkts, 39. zemsvītras piezīme), kur uzsvērts, ka muitas nodokļi tiek "ilustratīvi nosaukti par "tradicionālajiem " jeb "dabiskajiem" pašu resursiem, jo to iekasēšana izriet tikai un vienīgi no Kopienu politikas, nevis valstu gribas".

11 Gadu gaitā Padome ir pieņēmusi lēmumus, ar kuriem izveido pašu resursu sistēmu, kas, pamatojoties uz tagadējo LESD 311. panta trešo daļu, ir jāapstiprina dalībvalstīm saskaņā ar to attiecīgajām konstitucionālajām prasībām. Šos lēmumus īsteno ar regulām, ko Padome pieņem ar Eiropas Parlamenta piekrišanu, pamatojoties uz LESD 311. panta ceturto daļu, vai pēc apspriešanās ar Parlamentu un Eiropas Revīzijas palātu, pamatojoties uz LESD 322. panta 2. punktu.

12 2020. gada 9. jūlija spriedumā Čehijas Republika/Komisija (C-575/18 P, EU:C:2020:530, 62. punkts) un 2022. gada 8. marta spriedumā Komisija/Apvienotā Karaliste (Ar pārāk zemu novērtējumu saistītas krāpšanas apkarošana) (C-213/19, EU:C:2022:167, 345. punkts) Tiesa uzsvēra, ka Savienības pašu resursu sistēmas pārvaldība ir uzticēta dalībvalstīm un pašu resursu iekasēšanas, noteikšanas un nodošanas pienākumi dalībvalstīm ir tieši saistoši saskaņā ar Savienības pašu resursu tiesisko regulējumu.

13 Padomes Lēmums 2000/597/EK, Euratom (2000. gada 29. decembris) par Eiropas Kopienu pašu resursu sistēmu (OV 2000, L 253, 42. lpp.).

14 Padomes Lēmums 2007/436/EK, Euratom (2007. gada 7. jūnijs) par Eiropas Kopienu pašu resursu sistēmu (OV 2007, L 163, 17. lpp.).

15 Padomes Regula (EK, Euratom) Nr. 1150/2000 (2000. gada 22. maijs), ar ko īsteno [Lēmumu 2007/436] par Kopienu pašu resursu sistēmu (OV 2000, L 130, 1. lpp.), kura grozīta ar Padomes 2004. gada 16. novembra Regulu (EK, Euratom) 2028/2004 (OV 2004, L 352, 1. lpp.) un Padomes 2009. gada 26. janvāra Regulu (EK, Euratom) Nr. 105/2009 (OV 2009, L 36, 1. lpp.). Vēlāk Regula 1150/2000 tika atcelta ar Padomes Regulu (ES, Euratom) Nr. 609/2014 (2014. gada 26. maijs) par metodēm un procedūru, lai darītu pieejamus tradicionālos, PVN un NKI pašu resursus, un par pasākumiem, lai izpildītu kases vajadzības (OV 2014, L 168, 39. lpp.), kurā jaunākie grozījumi izdarīti ar Padomes Regulu (ES, Euratom) 2022/615 (2022. gada 5. aprīlis), lai uzlabotu paredzamību dalībvalstīm un precizētu strīdu izšķiršanas procedūras tradicionālo, PVN un GNB pašu resursu nodošanai (OV 2022, L 115, 51. lpp.).

15. Regula 1150/2000 nosaka, kā pašu resursi tiek nodoti Komisijas rīcībā. Tas notiek trīs posmos. Pirmkārt, dalībvalstij ir *jānosaka Savienības prasījumi* saskaņā ar minētās regulas 2. pantu. Otrkārt, dalībvalstij *minētie prasījumi ir jāieraksta* kontos atbilstoši minētās regulas 6. pantam. Treškārt, saskaņā ar minētās regulas 9. un 10. pantu dalībvalstij ir *jānodod noteikto summu Komisijai*, ierakstot Komisijas kredīta kontā summu, kas atbilst minētajiem prasījumiem.

16. Attiecībā uz prasījumu noteikšanu Regulas 1150/2000 2. panta 1. punktā ir ietverta saikne ar Savienības muitas tiesisko regulējumu. Tajā ir paredzēts, ka Savienības prasījumus attiecībā uz TPR nosaka, "līdzko ir izpildīti muitas noteikumos paredzētie nosacījumi par prasījumu iekļaušanu kontos un paziņošanu debitoram"[16]. Atbilstoši minētās regulas 2. panta 2. punktam diena, kas jāņem vērā noteikšanai, ir "diena, kurā izdara ierakstu muitas noteikumos paredzētajās norēķinu grāmatās".

17. Saskaņā ar Regulas 1150/2000 6. panta 1. punktu dalībvalstīm ir pienākums uzturēt īpašus kontus pašu resursiem[17]. Minētās regulas 6. panta 3. punktā ir paredzēts, ka dalībvalstīm noteiktajā termiņā[18] ir jāieraksta TPR kādā no abiem kontiem. Parastā situācijā, proti, ja dalībvalstis ir iekasējušas maksājamās summas vai ir saņēmušas nodrošinājumu no parādnieka, tās ieraksta prasījumus parastajā kontā, sauktā par "A kontu". Tomēr, ja summas vēl nav piedzītas no parādnieka vai nav nodrošinājuma, vai ja garantētās summas ir apstrīdētas un var tikt grozītas, dalībvalstis ieraksta Savienības prasījumus atsevišķā kontā, ko sauc par "B kontu".

18. Attiecībā uz pašu resursu nodošanu Komisijas rīcībā Regulas 1150/2000 9. panta 1. punktā paredzēts, ka dalībvalstis pašu resursus ieraksta kredītā kontā, kas atvērts Komisijas vārdā, saskaņā ar 10. pantā noteikto procedūru. Atbilstoši minētās regulas 10. panta 1. punktam pēc iekasēšanas izmaksu atskaitīšanas pašu resursu ierakstīšanu Komisijas kontos izdara termiņā, kas atbilst prasījuma noteikšanas brīdim, savukārt attiecībā uz B konta pašu resursiem ierakstīšanu veic termiņā, kas atbilst prasījumu piedziņas brīdim. Saskaņā ar minētās regulas 11. pantu par visiem kavējumiem pašu resursu nodošanā Komisijas rīcībā ir jāmaksā procenti.

19. Regulas 1150/2000 17. panta 1. punktā ir paredzēts, ka dalībvalstis "veic visus vajadzīgos pasākumus, lai nodrošinātu, ka saskaņā ar 2. pantu noteiktajiem prasījumiem atbilstošā summa tiek nodota Komisijai, kā noteikts šajā regulā".

20. Savukārt attiecībā uz prasījumiem, kas ierakstīti B kontā, Regulas 1150/2000 17. panta 2. punktā ir noteikts, ka dalībvalstis "ir atbrīvotas no pienākuma Komisijas rīcībā nodot summas noteikto prasījumu apjomā, kas izrādās neatgūstami vai nu: a) *force majeure* apstākļu dēļ; vai b) citu tādu iemeslu dēļ, kuros tās nevar vainot".

[16] Padomes Regulas (EEK) Nr. 2913/92 (1992. gada 12. oktobris) par Kopienas Muitas kodeksa izveidi (OV 1992, L 302, 1. lpp.; turpmāk tekstā – "Muitas kodekss") 217. panta 1. punktā, redakcijā, kas bija piemērojama faktu rašanās laikā, bija noteikts: "Ikvienu muitas parāda rezultātā radušos ievedmuitas vai izvedmuitas nodokļa summu [..] muitas dienesti aprēķina, tiklīdz to rīcībā ir nepieciešamie dati, un ieraksta uzskaites dokumentos vai jebkurā citā līdzvērtīgā dokumentā (iegrāmatošana)". Šī regula vēlāk tika atcelta ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 952/2013 (2013. gada 9. oktobris), ar ko izveido Savienības Muitas kodeksu (OV 2013, L 269, 1. lpp.), kurā šajā ziņā ir ietverti līdzīgi noteikumi (skat. minētās regulas 101. panta 1. punktu un 104. panta 1. punktu).

[17] Regulas 1150/2000 11. apsvērumā ir noteikts: "Ir jāparedz atsevišķa nepiedzīto prasījumu uzskaite. Šī uzskaite un šādas uzskaites ceturkšņa pārskati dotu iespēju Komisijai labāk uzraudzīt dalībvalstu darbību pašu resursu iekasēšanā, jo īpaši, lai iekasētu krāpšanas un pārkāpumu apdraudētos resursus."

[18] "Vēlākais pirmajā darba dienā pēc otrā mēneša 19. datuma, kas seko tam mēnesim, kurā prasījumi noteikti."

21. Regulas 1150/2000 17. panta 2. punktā ir paredzēts, ka noteikto prasījumu summas atzīst par neatgūstamām "vēlākais piecus gadus kopš dienas, kad summas noteiktas saskaņā ar 2. pantu", vai apelācijas gadījumā – kad galīgs lēmums ir pieņemts, izziņots vai publicēts. Šīs neatgūstamās summas tiek pavisam atskaitītas no B konta [19].

22. Saskaņā ar Regulas 1150/2000 17. panta 3. un 4. punktā noteikto procedūru dalībvalstis sniedz Komisijai informāciju par gadījumiem, kad neatgūstamā summa pārsniedz 50 000 EUR (bieži saukti par līdzekļu norakstīšanas ziņojumiem). Pēc tam Komisijai ir jāiesniedz savas piebildes, lai novērtētu pamatojumu dalībvalsts atbrīvojuma piešķiršanai saskaņā ar 17. panta 2. punktu, kā tas bija šajā gadījumā.

B. Notikumi, kuru rezultātā tika sākta tiesvedība Vispārējā tiesā

23. Šī lieta ir saistīta ar strīdu starp Čehijas Republiku un Komisiju par to, vai attiecīgā dalībvalsts ir novēloti noteikusi summas, kas atbilst Savienības pašu resursiem, jo tā gaidīja informāciju no *OLAF*. Turpmāk ir izklāstīta šīs lietas pamatā esošo notikumu gaita.

24. Eiropas Savienībā 2001. gadā tika noteikti antidempinga maksājumi Ķīnas izcelsmes kabatas šķiltavām [20]. Rezultātā tika mēģināts apiet šos maksājumus un importēt Savienībā šķiltavas ar nepareizi deklarētu izcelsmi no vairākām Dienvidaustrumāzijas valstīm, tostarp Laosas, tādējādi pārkāpjot Savienības tiesības.

25. *Baide Lighter Industry (LAO) Co., Ltd*. ir sabiedrība Laosā, kas ar Eiropas sabiedrības *Baide International (Europe) s.r.o*., Prāga (Čehijas Republika) starpniecību importēja kabatas šķiltavas Eiropas Savienībā. Turpmāk šīs sabiedrības kopā tiks sauktas par "*Baide*".

26. Čehijas varas iestādes 2006. gada 22. martā izveidoja riska profilu (turpmāk tekstā – "riska profils"), kurā bija norādīts, ka pastāv pamatotas aizdomas par muitas tiesiskā regulējumu apiešanu attiecībā uz šķiltavu importu, un noteica iekšējas pārbaudes.

27. Čehijas iestādes 2006. gada 13. aprīlī nosūtīja *OLAF* vēstuli, kurā bija sniegta informācija par šķiltavu importa gadījumiem un informācija par iespējamu vairāku sabiedrību, tostarp *Baide*, veiktu krāpšanu.

28. Čehijas iestādes 2006. gada 28. augustā uzsāka izmeklēšanu attiecībā uz *Baide*.

29. Čehijas iestādes 2006. gada 2. novembrī atjaunināja riska profilu.

30. *OLAF* 2006. gada 20. decembrī uzsāka izmeklēšanu par Laosas izcelsmes šķiltavu importu laikā no 2004. gada līdz 2006. gadam.

31. *OLAF* 2007. gada 30. aprīlī pieņēma savstarpējās palīdzības paziņojumu, kas tika nosūtīts dalībvalstīm, lai brīdinātu tās par iespējamo krāpšanu un pieprasītu papildu informāciju.

[19] Skat. Regulas 1150/2000 17. panta 2. punkta piekto daļu.

[20] Tās bija ar gāzi pildītas, neuzpildāmas un uzpildāmas kabatas krama šķiltavas. Skat. Padomes Regulu (EK) Nr. 1824/2001 (2001. gada 12. septembris), ar ko uzliek galīgo antidempinga maksājumu tādu ar gāzi pildītu, neuzpildāmu kabatas krama šķiltavu importam, kas cēlušās Ķīnas Tautas Republikā un sūtītas no Taivānas vai tur cēlušās, un tādu dažu uzpildāmu kabatas krama šķiltavu importam, kas cēlušās Ķīnas Tautas Republikā un sūtītas no Taivānas vai tur cēlušās (OV 2001, L 248, 1. lpp.).

32. No 2007. gada 2. novembra līdz 26. novembrim uz Laosu un Taizemi devās Savienības misija, kuras mērķis bija izmeklēt iespējamo antidempinga maksājumu apiešanu attiecībā uz Laosas izcelsmes šķiltavu importu laikā no 2004. gada līdz 2007. gadam (turpmāk tekstā – "misija"). Savienības misijas darba grupā piedalījās *OLAF* un muitas dienestu ierēdņi no Čehijas Republikas, Vācijas un Apvienotās Karalistes, – trim dalībvalstīm, kuras tika uzskatītas par galvenajām dalībvalstīm, kas iesaistītas šajā importa plūsmā.

33. Misijas laikā 2007. gada 15. novembrī Savienības misijas darba grupas dalībnieki un Laosas iestādes sagatavoja un parakstīja saskaņoto kopīgo protokolu (turpmāk tekstā – "kopīgais protokols")[21]. Šajā protokolā bija aprakstīta misijas priekšvēsture un konstatējumi, un bija iekļauta arī virkne pievienoto dokumentu.

34. Konkrētāk, kopīgajā protokolā bija pieminēta sākotnējā izmeklēšana, ko Laosas iestādes bija veikušas pirms misijas ierašanās un kuras rezultātā tika secināts, ka 96 no 110 Savienības importa sarakstā iekļautajiem sūtījumiem bija Ķīnas importēto šķiltavu reeksports, savukārt atlikušie 14 sūtījumi ietvēra Laosas izcelsmes šķiltavas. Šajā protokolā bija sniegta arī papildu informācija un norādīti dokumenti, kas tika iegūti no Laosas iestādēm un Baide Laosas biroja apmeklējuma laikā. Tajā bija arī norādīts, ka Laosas iestādes ir piekritušas veikt turpmāku izmeklēšanu attiecībā uz dažiem misijas laikā konstatētiem papildu sūtījumiem un ka Savienības misijas darba grupa iesniegs jaunu pieprasījumu noteiktām Laosas iestādēm par visu attiecīgo sūtījumu muitas deklarācijām.

35. Pēc misijas atgriešanās, 2008. gada sākumā *OLAF* piekrita nodot misijas laikā savāktos pierādījumus Čehijas Republikai. Tomēr *OLAF* kavējās nosūtīt savu ziņojumu, kuram bija pievienoti pierādījumi.

36. *Baide* 2008. gada 6. maijā pārtrauca darbību Čehijas Republikā.

37. *OLAF* 2008. gada 30. maijā publicēja misijas ziņojumu (turpmāk tekstā – "*OLAF* misijas ziņojums"). Šajā ziņojumā bija sniegta kopsavilkuma informācija par misiju, tās rezultātiem, kā arī *OLAF* ieteikumi, un tam bija pievienoti misijas laikā iegūtie pierādījumi.

38. Jo īpaši *OLAF* misijas ziņojumā bija apkopota misijas laikā iegūtā informācija un bija norādīts, ka, pamatojoties uz informāciju, kas bija pieejama Laosā un ko bija sniegušas dalībvalstis, *OLAF* ir sagatavojis pilnīgus audita ziņojumus par 67 Eiropas Savienībā importētiem sūtījumiem. Šajā ziņojumā tika secināts, ka *Baide* importēja šķiltavas no Ķīnas Laosā un caur Taizemi reeksportēja tās uz Eiropas Savienību, tādējādi izvairoties no antidempinga maksājumiem.

39. Šī ziņojuma attiecīgajā daļā *OLAF* ieteikumi bija šādi: "Pārbaudes laikā konstatētie pierādījumi par Ķīnas izcelsmi ir pietiekami, lai dalībvalstis uzsāktu administratīvu nodokļu uzrēķina procedūru".

40. *OLAF* misijas ziņojums tika iesniegts Čehijas Republikai 2008. gada 9. jūlijā.

41. *OLAF* misijas ziņojuma versiju čehu valodā, atbildot uz tās lūgumu, Čehijas Republika saņēma 2008. gada 4. augustā.

[21] Saskaņotais kopīgais protokols, Vjamčana, 2007. gada 15. novembris, "Community Mission of administrative co-operation for the Verification of origin of flint operated lighters exported from Lao P.D.R. to the European Community", Laosas Tautas Demokrātiskā Republika, 2007. gada 6.–16. novembris.

42. Pēc tam, 2008. gada 11. augustā, notika Čehijas iestāžu sanāksme par turpmāko rīcību. Tajā pašā dienā Čehijas iestādes veica pārbaudi *Baide* Prāgas biroja telpās un konstatēja, ka sabiedrība ir izbeigusi darbību valsts teritorijā un telpas ir atbrīvotas 2008. gada 6. maijā.

43. Sākot ar 2008. gada septembri, Čehijas iestādes, bez ievērojamiem panākumiem, veica pasākumus maksājumu koriģēšanai un atgūšanai par 28 gadījumiem, kuros laikā no 2005. gada 26. septembra līdz 2007. gada 1. martam *Baide* Čehijā importēja šķiltavas un laida tās brīvā apgrozībā.

44. Laikā no 2008. gada 22. septembra līdz 2009. gada 18. februārim Čehijas Republika noteica sabiedrības *Baide* veicamos maksājumus un ierakstīja B kontā summas atbilstoši noteiktajiem, bet vēl neatgūtajiem prasījumiem saistībā ar šiem gadījumiem saskaņā ar Regulas 1150/2000 6. panta 3. punkta b) apakšpunktu.

45. *OLAF* 2008. gada 10. decembrī publicēja galīgo ziņojumu par izmeklēšanu attiecībā uz Laosas izcelsmes šķiltavu importu laikā no 2004. līdz 2006. gadam (turpmāk tekstā – "*OLAF* galīgais ziņojums"). Tajā bija sniegta kopsavilkuma informācija par misijas priekšvēsturi un rezultātiem, un bija izklāstīts *OLAF* juridiskais vērtējums un secinājumi.

46. Laikā no 2013. gada novembra līdz 2014. gada novembrim Čehijas Republika iesniedza Komisijai ziņojumus par 28 gadījumiem, kuros šī dalībvalsts uzskatīja, ka tā ir atbrīvota no pienākuma nodot šīs summas Komisijas rīcībā saskaņā ar Regulas 1150/2000 17. panta 2. punktu, jo to atgūšana nav bijusi iespējama.

47. Pēc vairākkārtējas informācijas apmaiņas Komisija 2015. gada 20. janvārī nosūtīja Čehijas Republikai vēstuli, kurā izklāstīja savu nostāju, ka attiecīgajos 28 gadījumos Regulas 1150/2000 17. panta 2. punktā paredzētie nosacījumi nav tikuši izpildīti. Komisija lūdza šai dalībvalstij ieskaitīt tās kontā 53 976 340 Čehijas kronas (CZK) (aptuveni 2 112 708 EUR).

48. Čehijas Republika 2015. gada 17. martā pēc tam, kad tā bija izteikusi iebildumus, iemaksāja Komisijas kontā 75 % no šīs summas (40 482 255 CZK jeb aptuveni 1 584 531 EUR), atskaitot iekasēšanas izmaksas 25 % apmērā [22].

C. Tiesvedība Vispārējā tiesā un pārsūdzētais spriedums

49. 2020. gada 16. martā Čehijas Republika Vispārējā tiesā cēla prasību par Savienības nepamatotu iedzīvošanos, lai panāktu šīs summas atmaksu.

50. Beļģijas Karaliste un Polijas Republika iestājās lietā Čehijas Republikas prasījumu atbalstam.

51. Vispārējā tiesa ar pārsūdzēto spriedumu apmierināja Čehijas Republikas prasību attiecībā uz daļu no šīs summas.

52. Pirmkārt, Vispārējā tiesa nosprieda, ka Čehijas Republika varēja atsaukties uz Regulas 1150/2000 17. panta 2. punktu un tikt atbrīvota no pienākuma nodot Komisijas rīcībā attiecīgās summas, lai gan šī dalībvalsts nav savlaicīgi ierakstījusi šīs summas B kontā minētās

[22] Pēc tam 2016. gada 22. decembrī Čehijas Republika pārskaitīja Komisijai papildu summu 5 % apmērā no attiecīgās summas, kas atbilst starpībai starp summu, kura paredzēta iekasēšanas izmaksu segšanai saistībā ar likmes samazināšanu no 25 % uz 20 % pēc piemērojamo tiesību aktu grozījumiem ar atpakaļejošu spēku. Čehijas Republika vēlāk atteicās no savām prasījuma tiesībām uz šīs summas atmaksu, un tādēļ tā šajā tiesvedībā netiek aplūkota. Skat. pārsūdzētā sprieduma 15. un 29. punktu.

regulas 6. panta 3. punkta b) apakšpunktā paredzētajos termiņos. Vispārējā tiesa arī atzina, ka Čehijas Republika šīs summas bija ierakstījusi savlaicīgi, jo šie termiņi tiek aprēķināti nevis no dienas, kad bija jānosaka attiecīgie prasījumi, bet gan no dienas, kad šie prasījumi faktiski tika noteikti (pārsūdzētā sprieduma 85.–93. punkts).

53. Otrkārt, Vispārējā tiesa konstatēja, ka Čehijas Republika varēja noteikt *Baide* veicamos muitas maksājumus tikai pēc *OLAF* misijas ziņojuma saņemšanas un ka šai dalībvalstij nebija pienākuma to darīt misijas atgriešanās brīdī. Vispārējā tiesa atzina, ka Čehijas Republikai bija tiesības gaidīt šī ziņojuma sniegšanu un neprasīt pārbaudes misijas laikā savāktos pierādījumus jau pirms šī datuma, jo *OLAF* bija apņēmies sniegt šos pierādījumus 2008. gada sākumā, bet tas notika novēloti, un *OLAF* bija vislabākās iespējas pašam analizēt un pārbaudīt šādus pierādījumus (pārsūdzētā sprieduma 94.–126. punkts).

54. Treškārt, Vispārējā tiesa nolēma, ka *Baide* darbības pārtraukšana Čehijas Republikā ir iemesls, kurā šo dalībvalsti nevar vainot un kura dēļ šo dalībvalsti varēja atbrīvot no strīdīgās summas nodošanas Komisijas rīcībā, pamatojoties uz Regulas 1150/2000 17. panta 2. punktu, jo sabiedrības mantu Čehijas Republikas teritorijā vairs nevarēja apķīlāt (pārsūdzētā sprieduma 127.–137. punkts).

55. Ceturtkārt, Vispārējā tiesa tomēr atzina, ka saskaņā ar Savienības tiesībām, sākot no riska profila noteikšanas brīža 2006. gada 22. martā, Čehijas Republikai bija pienākums iesniegt nodrošinājumu *Baide* veicamo antidempinga maksājumu atgūšanai. Pamatojoties uz to, Vispārējā tiesa secināja, ka Savienības nepamatota iedzīvošanās ir notikusi 12 gadījumos no 28 importa gadījumiem pirms šī datuma, bet ne turpmākajos 16 gadījumos (pārsūdzētā sprieduma 145.-196. punkts).

D. Tiesvedība Tiesā

56. Ar apelācijas sūdzību, kas iesniegta 2022. gada 22. jūlijā, Komisija lūdz Tiesu atcelt pārsūdzētā sprieduma rezolutīvās daļas pirmo punktu, izbeigt lietu un piespriest Čehijas Republikai atlīdzināt tiesāšanās izdevumus vai, pakārtoti, nodot lietu atpakaļ Vispārējai tiesai, lai tā lemtu par vēl neizskatītajiem pamatiem, atliekot lēmuma par tiesāšanās izdevumiem pieņemšanu.

57. Atbildes rakstā, kas iesniegts 2022. gada 8. novembrī, Čehijas Republika lūdz Tiesu noraidīt apelācijas sūdzību kā nepieņemamu vai, pakārtoti, kā nepamatotu, un piespriest Komisijai atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

58. Komisija un Čehijas Republika attiecīgi 2023. gada 13. martā un 2023. gada 21. aprīlī iesniedza repliku un atbildes rakstu uz repliku.

59. Beļģijas Karaliste un Polijas Republika lūdz Tiesu noraidīt apelācijas sūdzību un piespriest Komisijai atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

60. Ar Tiesas priekšsēdētāja 2023. gada 13. februāra lēmumu Nīderlandes Karalistei tika atļauts iestāties lietā Čehijas Republikas prasījumu atbalstam.

61. Tiesas sēde notika 2024. gada 10. janvārī, un tās laikā mutvārdu apsvērumus sniedza Komisija, Čehijas Republika, kā arī Beļģijas, Nīderlandes un Polijas valdības.

III. Juridiskā analīze

62. Prasību par Savienības nepamatotu iedzīvošanos Tiesa ir izstrādājusi Savienības ārpuslīgumiskās atbildības ietvaros [23].

63. Lai panāktu labvēlīgu iznākumu, Čehijas Republikai kā prasītājai ir jāiesniedz pierādījumi par Savienības nepamatotu iedzīvošanos, kā arī pierādījumi par Čehijas Republikas mantas samazinājumu, ko izraisījusi minētā iedzīvošanās [24].

64. Šajā tiesvedībā netiek apstrīdēts, ka Savienība ir iedzīvojusies, korelatīvi samazinoties Čehijas Republikas mantai, jo šī dalībvalsts ir samaksājusi strīdīgo Savienības pašu resursu summu, pat ja tā nepiekrīt Komisijai attiecībā uz tās pienākumu to darīt. Šajā lietā galvenais jautājums ir par to, vai šādam maksājumam bija spēkā esošs juridiskais pamats.

65. Ja Čehijas Republika varētu atsaukties uz Regulas 1150/2000 17. panta 2. punktu, nebūtu spēkā esoša juridiskā pamata šāda maksājuma veikšanai. Tas nozīmētu, ka ir notikusi Savienības nepamatota iedzīvošanās, un tai būtu jāatmaksā strīdīgā summa.

66. Vispārējā tiesa konstatēja, ka Čehijas Republika varēja atsaukties uz Regulas 1150/2000 17. panta 2. punktu, lai prasītu atmaksāt daļu summas, kas tika iemaksāta Savienības budžetā.

67. Apelācijas tiesvedībā Komisija apgalvo, ka Čehijas Republika šīs summas ir noteikusi un ierakstījusi kontos novēloti, tādēļ tā nevar atsaukties uz Regulas 1150/2000 17. panta 2. punktu. Tādējādi šī dalībvalsts neesot atbrīvota no pienākuma nodot Komisijas rīcībā visas strīdīgās summas, un nekādas summas neesot jāatmaksā.

68. Komisija ir izvirzījusi divus apelācijas sūdzības pamatus. Pirmais pamats ir tāds, ka Vispārējā tiesa esot kļūdaini interpretējusi Regulas 1150/2000 6. panta 3. punktu un 17. panta 2. punktu. Otrais pamats ir tāds, ka Vispārējā tiesa esot kļūdaini interpretējusi Regulas 1150/2000 2. panta 1. punktu un 17. panta 1. punktu, skatot tos kopsakarā ar Muitas kodeksa 217. panta 1. punktu un LESD 325. pantu.

69. Ar pirmo pamatu tiek apšaubīts Vispārējās tiesas secinājums, ka dalībvalsts var atsaukties uz Regulas 1150/2000 17. panta 2. punktu, pat ja summas, kā noteikts 6. panta 3. punkta b) apakšpunktā, ir ierakstītas B kontā novēloti. Ar otro pamatu tiek apšaubīts minētās tiesas secinājums par to, ka Čehijas Republika bija ierakstījusi attiecīgās summas savlaicīgi, jo tā gaidīja *OLAF* misijas ziņojuma iesniegšanu.

70. Čehijas Republika, kuru atbalsta Beļģijas, Nīderlandes un Polijas valdības, lūdz noraidīt Komisijas iesniegto apelācijas sūdzību kā nepieņemamu un katrā ziņā kā nepamatotu.

[23] Pirmoreiz to, ka ir iespējama prasība par Savienības nepamatotu iedzīvošanos, lai nodrošinātu efektīvu tiesību aizsardzību tiesā, Tiesa atzina spriedumā, 2008. gada 16. decembris, *Masdar* (AK)/Komisija (C-47/07 P, EU:C:2008:726, 44.–50. punkts). 2020. gada 9. jūlija spriedumā Čehijas Republika/Komisija (C-575/18 P, EU:C:2020:530, jo īpaši 81.–84. punkts) Tiesa atzina, ka šāda prasība var tikt izmantota tādā situācijā kā šajā lietā. Skat. Bačić Selanec, N., "A (more) complete system of remedies: Effective judicial protection of EU Member States in *Czech Republic* v. *Commission*", *Common Market Law Review*, 49. sēj., Nr. 1, 2022, 171. lpp. Vispārīgākā nozīmē skat. arī Nowak, J., "On the incompleteness of the system of remedies established by the EU Treaties and how to proceed", *EU Law Live Weekend Edition*, Nr. 21, 2020. gads.

[24] Spriedums, 2020. gada 9. jūlijs, Čehijas Republika/Komisija (C-575/18 P, EU:C:2020:530, 82. un 83. punkts).

71. Vispirms izklāstīšu, kāpēc, manuprāt, Čehijas Republikas izvirzītie argumenti par apelācijas sūdzības pieņemamību ir jānoraida (A). Tālāk paskaidrošu, kādēļ uzskatu pirmo (B) un otro (C) apelācijas sūdzības pamatu par pamatotiem.

A. Par pieņemamību

72. Čehijas Republika apgalvo, ka abi apelācijas sūdzības pamati ir nepieņemami, jo tie neatbilst Tiesas judikatūrā interpretētajām procesuālajām prasībām attiecībā uz apelācijas sūdzības skaidrību un precizitāti un kritizētajiem pārsūdzētā sprieduma punktiem[25]. Šī dalībvalsts arī apgalvo, ka daži Komisijas argumenti ir jauni un nav tikuši izvērtēti Vispārējā tiesā izskatāmajā lietā[26]. Proti, kā Čehijas Republika uzsvēra tiesas sēdē, Komisija ir mainījusi tās nostāju un ir izvirzījusi jaunus argumentus, pamatojoties uz kopīgo protokolu, kurus tā nebija izvirzījusi Vispārējā tiesā.

73. Manuprāt, Čehijas Republikas argumenti ir noraidāmi.

74. Pirmkārt, pretēji tam, ko apgalvo šī dalībvalsts, abos apelācijas sūdzības pamatos ir precīzi norādīti kritizētie pārsūdzētā sprieduma punkti un izklāstīti iemesli, kuru dēļ Komisija uzskata, ka šajos punktos ir pieļauta tiesību kļūda, un tādējādi Tiesa var īstenot savas pilnvaras pārbaudīt to tiesiskumu.

75. Otrkārt, pretēji tam, ko apgalvo Čehijas Republika, Komisija apelācijas sūdzībā nav izvirzījusi jaunus pamatus. Šajā ziņā no pārsūdzētā sprieduma 94., 95. un 104. punkta, kā arī no Komisijas un Čehijas Republikas rakstveida apsvērumiem Vispārējā tiesā notiekošajā tiesvedībā[27] izriet, ka Komisija, Vispārējā tiesā apgalvojot, ka Čehijas Republikas rīcībā bija pietiekama informācija muitas parāda noteikšanai, vēlākais, atgriežoties no misijas, ir pamatojusies uz kopīgo protokolu. Ciktāl Komisija ar savu argumentāciju apelācijas tiesvedībā vēlas pierādīt, ka Vispārējā tiesa ir kļūdaini atzinusi, ka Čehijas Republika varēja nogaidīt ar summu noteikšanu līdz OLAF misijas ziņojuma iesniegšanai, tas ir Vispārējā tiesā izvirzīta pamata paplašinājums, nevis jauns pamats, kas pirmo reizi izvirzīts apelācijas tiesvedībā.

76. Tādēļ uzskatu, ka apelācijas sūdzība ir pieņemama.

B. Par pirmo apelācijas sūdzības pamatu

77. Ar pirmo apelācijas sūdzības pamatu Komisija apgalvo, ka Vispārējā tiesa pārsūdzētā sprieduma 85.–93. punktā ir kļūdaini interpretējusi Regulas 1150/2000 6. panta 3. punktu un 17. panta 2. punktu.

[25] Šajā nozīmē skat., piemēram, spriedumu, 2016. gada 20. septembris, *Ledra Advertising* u.c./Komisija un ECB (no C-8/15 P līdz C-10/15 P, EU:C:2016:701, 35. punkts), un spriedumu, 2022. gada 8. novembris, *Fiat Chrysler Finance Europe*/Komisija (C-885/19 P un C-898/19 P, EU:C:2022:859, 52. punkts).

[26] Attiecībā uz judikatūru, kas apstiprina, ka Tiesa apelācijas tiesvedībā nevar izvērtēt jaunus pamatus, skat., piemēram, spriedumu, 2019. gada 30. janvāris, Beļģija/Komisija (C-587/17 P, EU:C:2019:75, 39. un 40. punkts), un spriedumu, 2020. gada 9. decembris, *Groupe Canal* +/Komisija (C-132/19 P, EU:C:2020:1007, 28. punkts).

[27] Šajā ziņā vēlos atsaukties uz Komisijas iebildumu rakstu (70.–72. punkts), Čehijas Republikas repliku (50. un 52. punkts), Komisijas atbildi uz repliku (36., 37., 40. un 44. punkts), Komisijas apsvērumiem par Beļģijas iestāšanās rakstu, Komisijas apsvērumiem par Polijas iestāšanās rakstu (7., 10. un 16. punkts) un Čehijas Republikas apsvērumiem par Beļģijas iestāšanās rakstu (18. punkts).

78. Komisijas skatā Vispārējā tiesa ir kļūdaini atzinusi, ka dalībvalsts var atsaukties uz Regulas 1150/2000 17. panta 2. punktu, pat ja tā ir novēloti ierakstījusi prasījumus B kontā, kā paredzēts minētās regulas 6. panta 3. punktā.

79. Čehijas Republika, kuru atbalsta Beļģijas, Nīderlandes un Polijas valdības, apgalvo, ka Komisijas interpretācija par saikni starp Regulas 1150/2000 6. panta 3. punkta b) apakšpunktu un 17. panta 2. punktu nav pamatota ar šo noteikumu formulējumu un mērķiem. Šīs dalībvalstis uzskata, ka novēlota ierakstīšana B kontā automātiski nenozīmē, ka dalībvalstij nevar piemērot minētās regulas 17. panta 2. punktu. Tas būtu pretrunā Savienības likumdevēja nodomam, kas ir šīs tiesību normas pamatā.

80. Manuprāt, saikne starp Regulas 1150/2000 6. panta 3. punkta b) apakšpunktu un 17. panta 2. punktu ir interpretējama atkarībā no tā, kurā brīdī maksājuma ierakstīšana kontā tiek uzskatīta par novēlotu. Ja ierakstīšana kontā ir veikta novēloti, un dalībvalsts to nav veikusi agrāk savas vainas dēļ, nav pamata atļaut šai dalībvalstij atsaukties uz Regulas 1150/2000 17. panta 2. punktu. Saskaņā ar šo pēdējo minēto noteikumu dalībvalsti var atbrīvot no pienākuma iekļaut summu Savienības budžetā tikai tad, ja parāda piedziņa izrādās neiespējama no šīs dalībvalsts neatkarīgu iemeslu dēļ[28].

81. Vispirms vēlos pievērsties jautājumam par to, kurā brīdī ir uzskatāms, ka dalībvalsts ir novēloti ierakstījusi kontā prasījumu un tādējādi ir pārkāpusi Regulas 1150/2000 6. panta 3. punktu. Pēc tam aplūkošu saikni starp minētās regulas 6. panta 3. punktu un 17. panta 2. punktu, un pārliecināšos, vai attiecīgo summu novēlota ierakstīšana kontā liedz dalībvalstij atsaukties uz 17. panta 2. punktu, lai varētu tikt atbrīvota no saistību izpildes.

1. Par to, kurā brīdī uzskatāms, ka dalībvalsts ierakstījusi prasījumus kontā novēloti

82. Komisijas ieskatā ierakstīšana kontā ir veikta novēloti, ja tā ir veikta pēc termiņa, kurā dalībvalstij *bija jānosaka* prasījums. Savukārt Čehijas Republikas un dalībvalstu, kas iestājušās lietā, skatījumā kontā ierakstīšanas termiņš sākas tikai brīdī, kad dalībvalsts *faktiski ir noteikusi* prasījumu.

83. Vispirms jāatzīmē, ka no Regulas 1150/2000 formulējuma un Tiesas judikatūras skaidri izriet, ka prasījuma noteikšana un ierakstīšana kontā ir cieši saistīta[29].

84. No Regulas 1150/2000 6. panta 3. punkta a) apakšpunkta formulējuma izriet, ka prasījumi jāieraksta attiecīgajā kontā vēlākais pirmajā darba dienā pēc otrā mēneša 19. datuma, kas seko tam *mēnesim, kurā prasījumi noteikti*. Tātad kontā ierakstīšanas termiņš sākas no brīža, kad ir noteikti prasījumi.

[28] Šādu nostāju apstiprina judikatūra, atbilstoši kurai dalībvalsts, kas nav noteikusi Savienības pašu resursus un nav nodevusi attiecīgās summas Komisijas rīcībā, nepastāvot nevienam no Regulas 1150/2000 17. panta 2. punktā paredzētajiem nosacījumiem, nav izpildījusi Savienības tiesībās paredzētos pienākumus. Skat., piemēram, spriedumu, 2005. gada 15. novembris, Komisija/Dānija (C-392/02, EU:C:2005:683, 68. punkts), un spriedumu, 2020. gada 9. jūlijs, Čehijas Republika/Komisija (C-575/18 P, EU:C:2020:530, 67. punkts).

[29] Saskaņā ar judikatūru pastāv "nesaraujama saikne" starp pienākumu noteikt Savienības pašu resursus, pienākumu noteiktā termiņā iegrāmatot tos Komisijas kontā un, visbeidzot, pienākumu samaksāt nokavējuma procentus. Skat., piemēram, spriedumu, 1989. gada 21. septembris, Komisija/Grieķija (68/88, EU:C:1989:339, 17. punkts), un spriedumu, 2022. gada 8. marts, Komisija/Apvienotā Karaliste (Ar pārāk zemu novērtējumu saistītas krāpšanas apkarošana) (C-213/19, EU:C:2022:167, 399. punkts).

85. Ja minētajā laikposmā dalībvalsts iekasē maksājumus vai saņem nodrošinājumu par tiem, šos prasījumus ieraksta A kontā. Turpretī, ja dalībvalstij nav izdevies iekasēt parādu vai parāds tiek apstrīdēts, šādus prasījumus ieraksta B kontā. No brīža, kad prasījums ir ierakstīts B kontā, dalībvalsts saskaņā ar Regulas 1150/2000 17. panta 1. punktu veic visus vajadzīgos pasākumus, lai censtos atgūt parādu un nodot attiecīgo summu Komisijas rīcībā.

86. *Termiņš* prasījumu *ierakstīšanai* A vai B kontā ir tāds pats, un to sāk skaitīt *no* mēneša, *kurā noteikts prasījums*. Tādējādi šo termiņu nosaka atkarībā no Regulas 1150/2000 2. panta nosacījumiem par to, kad jānosaka prasījums.

87. Atgādināšu, ka saskaņā ar Regulas 1150/2000 2. panta 1. punktu Savienības pašu resursu prasījumus nosaka, "līdzko ir izpildīti muitas noteikumos paredzētie nosacījumi par prasījumu iekļaušanu kontos un paziņošanu debitoram". Savukārt Muitas kodeksa 217. panta 1. punktā, redakcijā, kas bija piemērojama attiecīgajā laikā, ir paredzēts, ka muitas nodokļus "muitas dienesti aprēķina, *tiklīdz to rīcībā ir nepieciešamie dati*" [30].

88. Saskaņā ar judikatūru prasījumi tādējādi tiek noteikti, tiklīdz dalībvalsts muitas dienesti *var*, pirmkārt, *aprēķināt* muitas parāda *apmēru* un, otrkārt, *noteikt parādnieku* [31].

89. No iepriekš minētā izriet: ja dalībvalsts ir kavējusies ar prasījuma noteikšanu, tā ir novēloti ierakstījusi summas attiecīgajā kontā (A vai B) un tādējādi ir pārkāpusi Regulas 1150/2000 6. panta 3. punktu. Savukārt kavēšanās ar prasījuma noteikšanu ir notikusi, ja dalībvalsts nav noteikusi prasījumu, lai gan tās rīcībā ir bijusi pietiekama informācija (lai aprēķinātu summu un noteiktu parādnieku).

90. Tādējādi Regulas 1150/2000 formulējums un sistēma liecina, ka Komisijas ierosinātā interpretācija ir pareiza, proti, ka dalībvalsts ir kavējusies ar prasījumu ierakstīšanu, ja tā nav ievērojusi termiņu, skaitot no brīža, kad tai bija jānosaka šie prasījumi, nevis no brīža, kad tie faktiski tika noteikti.

91. Polijas valdība apgalvo, ka šāda pieeja pieļauj patvaļīgu lēmumu pieņemšanu. Šīs dalībvalsts ieskatā praksē nebūtu iespējams ievērot hipotētisku datumu, līdz kuram valsts iestādēm būtu bijis jānosaka muitas parāds.

92. Nepiekrītu Polijas valdības viedoklim, ka lēmums par to, kurā brīdī dalībvalstij bija jānosaka prasījums, būtu patvaļīgs. To nosaka, izvērtējot, vai brīdī, kad bija jābūt noteiktam dalībvalsts prasījumam, dalībvalsts iestādēm bija pietiekama informācija (par summu un parādnieku). Ja dalībvalsts rīcībā nebija vai nevarēja būt pietiekamas informācijas, tai nav pienākuma noteikt prasījumu, jo šāds pienākums rodas tikai tad, kad dalībvalsts rīcībā ir pietiekama informācija.

93. Tomēr, ja var pierādīt, ka dalībvalstij bija vai būtu varējusi būt visa vajadzīgā informācija, ja tā būtu rīkojusies proaktīvi, taču tā izvēlējās nerīkoties, prasījums ir noteikts ar kavēšanos, un tādēļ ir kavēta arī tā ierakstīšana kontā. Ja dalībvalsts ir pasīvi izturējusies pret vajadzīgās informācijas iegūšanu, tā nevar apgalvot, ka tai nebija iespējams noteikt prasījumu agrāk.

[30] Mans izcēlums. Skat. šo secinājumu 16. punktu un tam pievienoto zemsvītras piezīmi.

[31] Skat., piemēram, spriedumus, 2005. gada 15. novembris, Komisija/Dānija (C-392/02, EU:C:2005:683, 58.–61. punkts un 68. punkts), un 2010. gada 1. jūlijs, Komisija/Vācija (C-442/08, EU:C:2010:390, 76. punkts).

94. Šāda interpretācija atbilst nepieciešamībai šauri interpretēt dalībvalstu pienākumus saistībā ar Savienības pašu resursu prasījumu noteikšanu un ierakstīšanu kontā Savienības pašu resursu sistēmas neaizsargātības dēļ, kas ir pilnībā atkarīga no dalībvalstu proaktīvas sadarbības [32].

95. Judikatūrā jau no pašiem pirmsākumiem [33] ir atbalstīta interpretācija, ka termiņš, kad dalībvalstij pašu resursu prasījumi ir jāieraksta kontā, sākas brīdī, kad šiem prasījumiem bija jābūt noteiktiem, nevis brīdī, kad tie faktiski tiek noteikti. Šajā ziņā Tiesa ir atzinusi, ka, pat ja kādas dalībvalsts muitas iestāžu pieļautas kļūdas dēļ parādniekam nav jāmaksā attiecīgā nodokļu summa, tas neietekmē attiecīgās dalībvalsts pienākumu veikt maksājumus, *kuriem bija jābūt noteiktiem* saistībā ar pašu resursu nodošanu [34]. Turklāt nesen spriedumā Komisija/Apvienotā Karaliste [35] Tiesa konstatēja, ka Apvienotā Karaliste nav ierakstījusi kontos visus maksājamos muitas nodokļus un tātad nav nedz noteikusi, nedz nodevusi Komisijas rīcībā visus ar attiecīgo importu saistītos pašu resursus brīdī, kad tie *bija jānosaka* un jānodod [36].

96. Tādēļ attiecībā uz jautājumu par to, kurā brīdī uzskatāms, ka dalībvalsts ir ierakstījusi prasījumus kontā novēloti, ierosinu Tiesai piekrist Komisijas interpretācijai, ka termiņš prasījuma ierakstīšanai kontā ir brīdis, kad dalībvalstij būtu bijis jānosaka prasījums, nevis brīdis, kad tā faktiski ir noteikusi prasījumu.

2. Par to, vai dalībvalsts var atsaukties uz Regulas 1150/2000 17. panta 2. punktu, ja prasījums kontā ir ierakstīts novēloti

97. Kā pamatojumu savam argumentam par to, ka dalībvalsts nevar atsaukties uz Regulas 1150/2000 17. panta 2. punktu, ja prasījums noteikts un ierakstīts kontā novēloti, Komisija min spriedumu lietā Komisija/Itālija [37]. Komisijas ieskatā no minētā sprieduma izriet, ka 17. panta 2. punkts ir piemērojams tikai tad, ja muitas procedūra ir pilnībā veikta saskaņā ar Savienības tiesībām un attiecīgi ir ievēroti termiņi muitas maksājumu noteikšanai un ierakstīšanai B kontā.

98. Čehijas Republika, kuru atbalsta Beļģijas, Nīderlandes un Polijas valdības, apgalvo, ka iepriekš minētais spriedums lietā Komisija/Itālija šajā lietā nav piemērojams, jo tas esot radies atšķirīgos apstākļos.

99. Sliecos piekrist šīm dalībvalstīm tajā, ka Komisijas viedoklis tieši neizriet no iepriekš minētā sprieduma lietā Komisija/Itālija.

[32] Skat. ģenerāladvokāta L. A. Hēlhuda secinājumus lietā Komisija/Dānija (C-392/02, EU:C:2005:142, 58. punkts). Skat. arī ģenerāladvokāta M. Darmona [*M. Darmon*] secinājumus lietā Komisija/Itālija (54/87, nav publicēts, EU:C:1988:537, 4. punkts) un ģenerāladvokāta R. H. Kolomera secinājumus lietā Komisija/Somija (C-284/05, C-294/05, C-372/05, C-387/05, C-409/05, C-461/05 un C-239/06, EU:C:2009:67, 94. punkts).

[33] Skat., piemēram, spriedumu, 1980. gada 10. janvāris, Komisija/Itālija (267/78, EU:C:1980:6, 15. punkts). Attiecībā uz judikatūras apkopojumu šajā jomā skat. ģenerāladvokāta L. A. Hēlhuda secinājumus lietā Komisija/Dānija (C-392/02, EU:C:2005:142, jo īpaši 53.–59. punkts).

[34] Skat., piemēram, spriedumus, 2005. gada 15. novembris, Komisija/Dānija (C-392/02, EU:C:2005:683, 63. punkts); 2009. gada 19. marts, Komisija/Itālija (C-275/07, EU:C:2009:169, 100. punkts); 2011. gada 17. marts, Komisija/Portugāle (C-23/10, nav publicēts, EU:C:2011:160, 60. punkts), un 2014. gada 3. aprīlis, Komisija/Apvienotā Karaliste (C-60/13, nav publicēts, EU:C:2014:219, 45. punkts).

[35] Skat. spriedumu, 2022. gada 8. marts, Komisija/Apvienotā Karaliste (Ar pārāk zemu novērtējumu saistītas krāpšanas apkarošana) (C-213/19, EU:C:2022:167, 347. punkts).

[36] Ģenerāladvokāts L. A. Hēlhuds secinājumos lietā Komisija/Dānija (C-392/02, EU:C:2005:142, 56. punkts) arī norādīja, ka datuma, kurā prasījumi faktiski tikuši noteikti, nevis datuma, kurā tiem bija jābūt noteiktiem, izmantošana neatbilstu Savienības pašu resursu sistēmai.

[37] Spriedums, 2010. gada 8. jūlijs (C-334/08, EU:C:2010:414; turpmāk tekstā – "spriedums Komisija/Itālija").

100. Minētais spriedums attiecas uz situāciju, kurā Itālijas muitas iestādes bija izsniegušas atļaujas, pārkāpjot Savienības muitas tiesisko regulējumu, kā rezultātā tika nelikumīgi piesavināti pašu resursi vairāk nekā 22 miljonu EUR apmērā. Itālija šo summu ierakstīja B kontā, piemērojot Regulas 1150/2000 6. panta 3. punkta b) apakšpunktu, un pēc tam atsaucās uz minētās regulas 17. panta 2. punktu, jo tā neesot vainojama par pārkāpumu [38].

101. Tiesa nosprieda, ka Itālija nav izpildījusi savus pienākumus, nenododot strīdīgās summas Komisijas rīcībā. Jo īpaši iepriekš minētā sprieduma Komisija/Itālija 65. punktā Tiesa nosprieda, ka, lai dalībvalsts tiktu atbrīvota no pienākuma darīt pieejamus noteiktos prasījumus, ir jābūt ne tikai ievērotiem Regulas 1150/2000 17. panta 2. punktā paredzētajiem nosacījumiem, bet šiem prasījumiem ir arī jābūt likumīgi ierakstītiem B kontā. Kā Tiesa ir paskaidrojusi minētā sprieduma 68. punktā, ierakstīšana B kontā atbilst ārkārtas situācijai. Attiecīgi Tiesa minētā sprieduma 69. punktā atzina, ka, "lai uzskatītu, ka pastāv šāda ārkārtas situācija, dalībvalstīm noteiktie prasījumi ir likumīgi jāiegrāmato B kontā, *ievērojot Savienības tiesības*" [39].

102. Rezultātā Tiesa konstatēja – ja valsts iestāžu rīcība būtu atbildusi Savienības tiesībām, prasījumi būtu noteikti un ierakstīti A kontā. Tāpēc Itālija nevarēja apgalvot, ka ir izpildīti nosacījumi ierakstīšanai B kontā, jo, nenoteikdama prasījumus, Itālija pati sev radīja apstākļus Regulas 150/2000 6. panta 3. punkta b) apakšpunkta piemērošanai. Tā kā Itālijas iestādes ierakstīja pašu resursu prasījumus B kontā prettiesiski, Regulas 1150/2000 17. panta 2. punkta noteikumi tai nav piemērojami [40].

103. Tādējādi, manuprāt, spriedumā Komisija/Itālija aplūkotajā situācijā
Regulas 1150/2000 17. panta 2. punkts tika atzīts par nepiemērojamu, jo prasījumi tika kļūdaini ierakstīti B kontā, lai gan tie bija jāiekļauj A kontā, un nevis tāpēc, ka prasījumi B kontā tika ierakstīti novēloti [41].

104. Šajā lietā nav skaidrs, vai gadījumā, ja Čehijas Republika būtu noteikusi prasījumus agrāk, tā būtu varējusi ierakstīt tos A kontā. Ir liela iespējamība, ka prasījumi joprojām būtu jāieraksta B kontā. Tomēr apstāklis, kas apliecina, ka ierakstīšana B kontā tika veikta novēloti, ir tas, ka šī dalībvalsts izturējās pasīvi brīdī, kad bija iespējams iegūt prasījumu noteikšanai vajadzīgo informāciju.

105. Spriedumā Komisija/Itālija Tiesa konkrēti neizvērtēja, vai minētā sprieduma 69. punktā ietvertā vārdkopa "ievērojot Savienības tiesības" attiecas uz situāciju, kad prasījumi ir pareizi ierakstīti B kontā, bet pati ierakstīšana būtu varējusi notikt agrāk. Tātad šis spriedums pats par sevi neļauj secināt, ka novēlota ierakstīšana kontā automātiski liedz dalībvalstij atsaukties uz Regulas 1150/2000 17. panta 2. punktu.

106. Tomēr sprieduma Komisija/Itālija jēga liecina, ka pareiza Regulas 1150/2000 6. panta 3. punkta saiknes ar 17. panta 2. punktu interpretācija ir tāda, ka dalībvalsts nevar atsaukties uz šīs regulas 17. panta 2. punktu, ja tā ir novēloti noteikusi un ierakstījusi prasījumus kontā.

[38] Skat. spriedumu Komisija/Itālija (13.–19. punkts).

[39] Mans izcēlums.

[40] Skat. spriedumu Komisija/Itālija (70.–73. punkts). Skat. arī ģenerāladvokātes J. Kokotes [*J. Kokott*] secinājumus lietā Komisija/Itālija (C-334/08, EU:C:2010:187, 68.–78. punkts, jo īpaši 76. punkts) ("summu nevar iegrāmatot B kontā, ja pati dalībvalsts ir radījusi apstākļus tās iegrāmatošanai B kontā. Tas ir pretrunā tiesību principam, ka persona nedrīkst gūt labumu no saviem pārkāpumiem").

[41] Šajā nozīmē skat. arī spriedumu, 2014. gada 3. aprīlis, Komisija/Apvienotā Karaliste (C-60/13, nav publicēts, EU:C:2014:219, it īpaši 51.–54. punkts), kurā Tiesa atsaucās uz sprieduma Komisija/Itālija 61. un 65. punktu, secinot, ka Apvienotā Karaliste nevarēja atsaukties uz Regulas 1150/2000 17. panta 2. punktā paredzēto atbrīvojumu situācijā, kad tā vispār nebija ierakstījusi prasījumus B kontā.

107. Čehijas Republika apgalvo, ka šāda Regulas 1150/2000 17. panta 2. punkta interpretācija ir pretrunā Savienības likumdevēja gribai piešķirt dalībvalstij atbrīvojumu, ja tā pati nav izraisījusi neiespējamību piedzīt maksājumus un nav varējusi to novērst.

108. Manuprāt, Regulas 1150/2000 17. panta 2. punkta nolūks ir noteikt, ka muitas maksājumi ir tiešs Savienības budžeta avots un tie ir jāmaksā importētājiem, nevis dalībvalstīm. Dalībvalstis ir tikai starpnieki šo ieņēmumu iekasēšanā. Tādējādi, ja nespēja piedzīt parādu ir attiecināma uz importētāju, nevis uz importa dalībvalsti, Savienības budžetam būtu jāpieņem zaudējumi.

109. Regulas 17. panta 2. punkts turpretī neskar situāciju, kurā nespēja atgūt parādu *ir* attiecināma uz dalībvalsti, citastarp tāpēc, ka tā nav proaktīvi rīkojusies, lai laikus noteiktu un atgūtu parādu.

110. Kā jau skaidroju iepriekš, novēlota maksājumu noteikšana un ierakstīšana kontā ir attiecināma uz dalībvalsti. Novēlota noteikšana tieši nozīmē to, ka dalībvalsts nav noteikusi prasījumu, pat ja tā to varēja izdarīt. Dalībvalsts nevar apgalvot, ka tā nevarēja noteikt prasījumu agrāk, ja tās attieksme pret vajadzīgās informācijas iegūšanu bija pasīva.

111. Tādējādi, pretēji tam, ko apgalvo Čehijas Republika, interpretācija, ka dalībvalsts nevar atsaukties uz Regulas 1150/2000 17. panta 2. punktu, ja tā ir novēloti noteikusi un ierakstījusi prasījumu, nav pretrunā Savienības likumdevēja nodomam.

112. Kā Tiesa ir nospriedusi, Regulas 1150/2000 17. panta 2. punktā paredzētais atbrīvojums no saistībām pats par sevi ir izņēmuma gadījums un dalībvalsts var atsaukties uz to tikai tāda iemesla dēļ, kurš nevar tikt attiecināts uz dalībvalsti[42]. Šāda Regulas 1150/2000 17. panta 2. punkta šaura interpretācija ir pamatota ar nepieciešamību stimulēt dalībvalstis proaktīvi noteikt un iekasēt Savienības pašu resursus, jo šie ienākumi ir pilnībā atkarīgi no dalībvalstu sadarbības (skat. arī šo secinājumu 94. punktu).

113. Komisija arī piebilst: ja dalībvalstij būtu tiesības atsaukties uz Regulas 1150/2000 17. panta 2. punktu, pat ja dalībvalsts pati ir vainojama tajā, ka nav noteikts prasījums, tas kaitētu Savienības finanšu interesēm.

114. Čehijas Republika un dalībvalstis, kas iestājušās lietā, apgalvo, ka šāds kaitējums nevar rasties, ja muitas parāds nav piedzīts novēlotas muitas maksājuma noteikšanas dēļ, par ko vainojamas valsts iestādes, jo tad nav izpildīti Regulas 1150/2000 17. panta 2. punkta nosacījumi. Tādējādi Savienības budžetam netiktu nodarīts nekāds kaitējums.

115. Šis minēto dalībvalstu izvirzītais arguments liek secināt, ka tas, vai dalībvalsts var vai nevar atsaukties uz Regulas 1150/2000 17. panta 2. punktu gadījumā, ja tā ir novēloti noteikusi un ierakstījusi prasījumu kontā, neko nemaina, jo šādā situācijā dalībvalsts netiktu atbrīvota no pienākuma nodot attiecīgo summu Komisijas rīcībā. Tādēļ rodas jautājums, kāpēc dalībvalstij, kura noteikusi prasījumu novēloti, būtu jāļauj atsaukties uz regulas 17. panta 2. punktu, ja jau iepriekš ir zināms, ka attiecīgajā tiesību normā paredzētie nosacījumi nav izpildīti.

[42] Skat. spriedumu, 2022. gada 8. marts, Komisija/Apvienotā Karaliste (Ar pārāk zemu novērtējumu saistītas krāpšanas apkarošana) (C-213/19, EU:C:2022:167, 381. punkts).

116. Manuprāt, tādas interpretācijas pieņemšana, kas paredz, ka dalībvalsts var atsaukties uz regulas 17. panta 2. punktu pat tad, ja tā ir rīkojusies novēloti, kaitētu Savienības pašu resursu sistēmas efektivitātei, jo tiktu pieļautas atkāpes no dalībvalstu pienākuma savlaicīgi noteikt un ierakstīt prasījumus kontā.

117. Iebilstot pret Komisijas ierosināto interpretāciju, Beļģijas un Nīderlandes valdības ir izvirzījušas arī argumentu, ka turpmākie grozījumi Savienības tiesiskajā regulējumā, kas izdarīti ar Regulas 609/2014 13. panta 2. punktu, ar kuru tika aizstāts Regulas 1150/2000 17. panta 2. punkts [43], atbalsta nostāju, ka prasījuma novēlota ierakstīšana kontā nevar automātiski liegt dalībvalstij atsaukties uz šo atbrīvojumu.

118. Arī šis arguments mani nepārliecina.

119. Ar Regulas 609/2014 13. panta 2. punktu tika ieviesti papildu nosacījumi, ar kādiem dalībvalsts var tikt atbrīvota no pašu resursu saistībām. Tā attiecīgajā daļā ir paredzēts:

"Dalībvalstis tāpat ir atbrīvotas no pienākuma nodot Komisijas rīcībā summas, kas atbilst *saskaņā ar 2. pantu noteiktajiem prasījumiem*, ja tās pierāda, ka kļūda, ko dalībvalsts pieļāvusi *pēc minēto prasījumu noteikšana*s, piemēram, kļūda, kuras rezultāts ir novēlota ierakstīšana atsevišķajos kontos, nav ietekmējusi tās summas neatgūstamību, kas atbilst prasījumiem saskaņā ar 2. pantu [44]".

120. Kā izriet no šīs tiesību normas formulējuma, tā attiecas uz administratīvām kļūdām, kas ir pieļautas *pēc* prasījumu pareizas noteikšanas. Tādēļ, šķiet, ka situācija, uz ko attiecas šī tiesību norma, atšķiras no situācijas šajā lietā, kurā runa ir par savlaicīgu prasījumu noteikšanu.

121. Tādējādi šis arguments nemaina secinājumu, ka dalībvalsts, kas ir novēloti noteikusi un ierakstījusi prasījumus kontā, nevar atsaukties uz Regulas 1150/2000 17. panta 2. punktu.

122. Pamatojoties uz iepriekš minētajiem apsvērumiem, uzskatu, ka pirmais apelācijas sūdzības pamats ir pamatots.

C. Par otro apelācijas sūdzības pamatu

123. Otrajā apelācijas sūdzības pamatā Komisija apgalvo, ka pārsūdzētā sprieduma 94.–126. punktā Vispārējā tiesa ir kļūdaini interpretējusi Regulas 1150/2000 2. panta 1. punktu un 17. panta 1. punktu, skatot tos kopsakarā ar Muitas kodeksa 217. panta 1. punktu un LESD 325. pantu, atzīstot, ka Čehijas Republikai bija tiesības sagaidīt *OLAF* misijas ziņojumu, pirms noteikt un ierakstīt kontā attiecīgos prasījumus.

124. Komisijas skatījumā kopīgajam protokolam pievienotie pierādījumi bija pietiekami, lai Čehijas Republika varētu noteikt muitas parādu, vēlākais pēc atgriešanās no misijas. Tā kā pierādījumi no *OLAF* netika pieprasīti pēc atgriešanās no misijas, muitas parāds tika noteikts novēloti un šim parādam atbilstošās summas tika ierakstītas B kontā novēloti.

125. Čehijas Republika, kuru atbalsta Beļģijas, Nīderlandes un Polijas valdības, apgalvo, ka tai bija pamats rēķināties ar to, ka *OLAF* ievēros savas saistības atbilstoši LESD 4. panta 3. punktā paredzētajam lojālas sadarbības principam, un to nevar vainot par *OLAF* kavēšanos. Šī dalībvalsts

[43] Skat. šo secinājumu 15. zemsvītras piezīmi.

[44] Mans izcēlums.

norāda, ka *OLAF* zināja, ka Čehijas Republika gaida *OLAF* vērtējumu un misijas laikā iegūto pierādījumu iesniegšanu. Tādējādi Čehijas Republikai nevarot pārmest, ka tā šos pierādījumus nav pieprasījusi agrāk.

126. Manuprāt, Vispārējā tiesa ir pieļāvusi kļūdu piemērojamo tiesību interpretācijā, atzīstot, ka šīs lietas apstākļos Čehijas Republika varēja gaidīt, līdz tiks saņemts *OLAF* misijas ziņojums, lai noteiktu Savienības pašu resursu prasījumus.

127. Komisija norāda, ka Regulas 1150/2000 2. panta 1. punkts un 17. panta 1. punkts, skatot tos kopsakarā ar Muitas kodeksa 217. panta 1. punktu, *paredz dalībvalstu pienākumu* pēc iespējas ātrāk veikt visus nepieciešamos pasākumus Savienības pašu resursu prasījumu noteikšanai.

128. Komisija atsaucas arī uz LESD 325. panta 1. punktu, saskaņā ar kuru *dalībvalstīm ir jāveic* vajadzīgie pasākumi, lai garantētu efektīvu un pilnīgu muitas nodokļu un tātad arī attiecīgo pašu resursu summu iekasēšanu [45].

129. No šīm tiesību normām izriet, ka prasījumu noteikšana ir dalībvalstu pienākums.

130. Tiesas judikatūra apstiprina šādu nostāju. Tiesa ir nospriedusi, ka "pašreiz spēkā esošo Savienības tiesību kontekstā Savienības pašu resursu sistēmas pārvaldība ir *uzticēta dalībvalstīm un par to atbildīgas ir vienīgi tās*" [46].

131. Nav šaubu, ka lojālas sadarbības princips paredz dalībvalstu un *OLAF* pienākumu savstarpēji sadarboties [47].

132. Tomēr tas, ka saskaņā ar attiecīgajiem Savienības tiesību aktiem [48] *OLAF* ir jāinformē dalībvalstis (un Eiropas Parlaments) un ir jāsagatavo ziņojumi, un tas, ka šos ziņojumus dalībvalstīs var izmantot kā tiesvedībā pieņemamus pierādījumus, nemaina dalībvalstu pienākumus attiecībā uz Savienības pašu resursu sistēmu.

133. Tādējādi tas, ka *OLAF* nav nosūtījis Čehijas Republikai vajadzīgo informāciju, kā solīts, neattaisno to, ka šī dalībvalsts nav proaktīvi rīkojusies un pieprasījusi šo informāciju no *OLAF*.

134. Šo nostāju apstiprina Savienības tiesību akti, kas reglamentē *OLAF* darbību.

[45] Skat., piemēram, spriedumu, 2018. gada 5. jūnijs, *Kolev* u.c. (C-612/15, EU:C:2018:392, 51. un 52. punkts), kā arī spiedumu, 2022. gada 8. marts, Komisija/Apvienotā Karaliste (Ar pārāk zemu novērtējumu saistītas krāpšanas apkarošana) (C-213/19, EU:C:2022:167, 346. un 359. punkts).

[46] Spriedums, 2022. gada 8. marts, Komisija/Apvienotā Karaliste (Ar pārāk zemu novērtējumu saistītas krāpšanas apkarošana) (C-213/19, EU:C:2022:167, 345. punkts). Mans izcēlums.

[47] Saskaņā ar judikatūru Regulas 1150/2000 17. panta 1. punkts konkrēti nosaka lojālas sadarbības prasības, kas iziet no LES 4. panta 3. punkta. Skat. spriedumus, 2006. gada 5. oktobris, Komisija/Vācija (C-105/02, EU:C:2006:637, 87. punkts), un 2006. gada 5. oktobris, Komisija/Beļģija (C-377/03, EU:C:2006:638, 93. punkts). Tas pats attiecas uz LESD 325. panta 3. punktu, kurā dalībvalstis tiek aicinātas "koordinēt rīcību, kuras mērķis ir aizsargāt pret krāpšanu Savienības finanšu intereses" un "izvērst ciešu un regulāru kompetento iestāžu sadarbību". Skat. spriedumu, 2022. gada 8. marts, Komisija/Apvienotā Karaliste (Ar pārāk zemu novērtējumu saistītas krāpšanas apkarošana) (C-213/19, EU:C:2022:167, 261. punkts).

[48] Šajā ziņā skat. Padomes Regulas (EK) Nr. 515/97 (1997. gada 13. marts) par dalībvalstu pārvaldes iestāžu savstarpēju palīdzību un šo iestāžu un Komisijas sadarbību, lai nodrošinātu muitas un lauksaimniecības tiesību aktu pareizu piemērošanu (OV 1997, L 82, 1. lpp.) 20. un 21. pantu; Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (EK) Nr. 1073/1999 (1999. gada 25. maijs) par izmeklēšanu, ko veic Eiropas Birojs krāpšanas apkarošanai (*OLAF*) (OV 1999, L 136, 1. lpp.), 9. pantu un 13. un 16. apsvērumu. Pēdējā minētā regula vēlāk tika atcelta ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES, Euratom) Nr. 883/2013 (2013. gada 11. septembris) par izmeklēšanu, ko veic Eiropas Birojs krāpšanas apkarošanai (*OLAF*) (OV 2013, L 248, 1. lpp.).

135. Regulā 1073/1999 ir paredzēts, ka "jāsaglabā pašreizējais atbildības sadalījums un līdzsvars starp valstīm un [Savienību]" un ka šī regula "nekādi nemazina dalībvalstu pilnvaras veikt pasākumus un atbildību par tiem, lai apkarotu krāpšanu, kas ietekmē [Savienības] finanšu intereses"[49].

136. Turklāt Regulas 1073/1999 10. panta 1. punktā ir noteikts, ka *OLAF* "*jebkurā laikā* var nodot attiecīgo dalībvalstu kompetentām iestādēm ārējā izmeklēšanā iegūto informāciju"[50].

137. Tāpat arī Regulas 515/97 21. panta 3. punktā ir paredzēts, ka informāciju, kas iegūta uzdevumu gaitā, *OLAF* nosūta valsts iestādēm, "ja tās to pieprasa".

138. Viss iepriekš minētais liecina par labu interpretācijai, ka dalībvalsts kavēšanās nevar tikt attaisnota, ja tā pasīvi ir gaidījusi, kamēr *OLAF* nosūtīs informāciju.

139. Šādu nostāju apstiprina arī judikatūra. Spriedumā Komisija/Apvienotā Karaliste[51] par krāpšanu muitas jomā saistībā ar Ķīnas izcelsmes tekstilprecēm un apaviem Tiesa nosprieda, ka Apvienotā Karaliste citastarp nav izpildījusi Savienības pašu resursu tiesiskajā regulējumā paredzēto pienākumu nodot TPR Komisijas rīcībā. Tiesa atzina – tā kā Savienības muitas tiesību piemērošana ir jāveic dalībvalstīm, kuras vienīgās ir par to atbildīgas, Apvienotajai Karalistei bija pienākums veikt atbilstošus pasākumus, lai nodrošinātu, ka attiecīgās muitas vērtības tiek noteiktas pareizi, un tādējādi šī valsts nevar gūt labumu no savas bezdarbības, lai pamatotu to, ka tā nav nodevusi pašu resursus. *OLAF* sniegtā informācija labākajā gadījumā varētu būt papildu līdzeklis, bet tā nevar aizstāt informāciju, kas dalībvalstīm jāiegūst[52].

140. Tas liek secināt, ka šīs lietas apstākļos nevar attaisnot to, ka Čehijas Republika novēloti noteica un ierakstīja pašu resursus kontā, jo gaidīja *OLAF* misijas ziņojumu, pirms īstenot vajadzīgos pasākumus sabiedrības *Baide* veicamo maksājumu noteikšanai.

141. Jāatgādina, ka šo secinājumu 26.–44. punktā izklāstīto notikumu secība bija šāda:

– Čehijas Republika 2006. gadā izveidoja riska profilu, tādēļ tai bija zināms par iespējamo krāpšanu saistībā ar Savienības antidempinga maksājumiem.

– Misijas, kas notika 2007. gada novembrī, rezultātā tika apstiprināts, ka ir notikusi krāpšana muitas jomā, un, kā izriet no kopīgā protokola, šīs misijas laikā Čehijas iestādes tika informētas par dokumentiem, kas pierāda, ka *Baide* ir izvairījusies no Savienības antidempinga maksājumu veikšanas par daudziem kabatas šķiltavu importa gadījumiem.

– Čehijas Republika saņēma *OLAF* misijas ziņojumu 2008. gada jūlijā, un čehu valodas versiju saņēma 2008. gada augustā. Kā Čehijas Republika apstiprināja tiesas sēdē, tā nav sazinājusies ar

[49] Regulas 1073/1999 3. un 21. apsvērums. Līdzīgs formulējums ir ietverts attiecīgi Regulas 883/2013 2. un 49. apsvērumā. Skat. arī Lēmuma 1999/352 2. apsvērumu, kurā atgādināts, ka "būtu jāsaglabā pašreizējais atbildības sadalījums un līdzsvars starp valstīm un [Savienību]".

[50] Mans izcēlums. Skat. arī Regulas 1073/1999 15. apsvērumu. Līdzīgs formulējums ir ietverts attiecīgi Regulas 883/2013 12. panta 1. punktā un 35. apsvērumā.

[51] Skat. spriedumu, 2022. gada 8. marts, Komisija/Apvienotā Karaliste (Ar pārāk zemu novērtējumu saistītas krāpšanas apkarošana) (C-213/19, EU:C:2022:167, jo īpaši 404. un 533. punkts).

[52] Skat. spriedumu, 2022. gada 8. marts, Komisija/Apvienotā Karaliste (Ar pārāk zemu novērtējumu saistītas krāpšanas apkarošana) (C-213/19, EU:C:2022:167, 374., 377., 378. un 392.–394. punktu). Skat. arī minētā sprieduma 322. punktu, kurā Tiesa ir nospriedusi, ka "Savienības līmenī veikto muitas pārbaužu darbību mērķis, protams, ir atbalstīt dalībvalstis, bet tās nevar aizstāt tām noteiktās pārbaužu darbības un Savienības finanšu interešu efektīvas aizsardzības darbību".

OLAF, lai mēģinātu saņemt dokumentus agrāk. Čehijas Republika atturējās no jebkādas rīcības, pamatojoties uz *OLAF* solījumu, ka informācija tiks sniegta.

– Čehijas Republikas rīcība sekoja tikai 2008. gada augustā, t.i., aptuveni deviņus mēnešus pēc 2007. gada novembra misijas.

– Čehijas Republika noteica un ierakstīja Savienības pašu resursu prasījumus tikai, sākot no 2008. gada septembra, t.i., gandrīz desmit mēnešus pēc 2007. gada novembra misijas.

142. Šādos apstākļos nešķiet objektīvi pamatoti tas, ka dalībvalsts pēc krāpšanu apstiprinošas informācijas saņemšanas gaidīja ne mazāk kā deviņus mēnešus.

143. Tas liecina, ka Čehijas Republika patiešām novēloti noteica un ierakstīja kontā Savienības pašu resursu prasījumus tikai tādēļ, ka tā pasīvi gaidīja, līdz *OLAF* sniegs informāciju.

144. Tas neattaisno *OLAF* tajā, ka netika iesniegta solītā informācija. Varu piekrist Beļģijas valdības argumentiem par to, ka nebūtu jāpieļauj tādu Komisijas dienestu kā *OLAF* paviršība, pildot savus pienākumus.

145. Tomēr tas, ka *OLAF* nav izpildījis savus pienākumus, neatbrīvo dalībvalsti no tās pienākuma darīt visu nepieciešamo, lai savlaicīgi noteiktu un ierakstītu kontā Savienības pašu resursu prasījumus.

146. Pretēji Čehijas Republikas apgalvotajam *OLAF* solījumiem nav nozīmes, jo tie neaizstāj dalībvalstu atbildību darīt visu iespējamo.

147. Ņemot vērā iepriekš minētos apsvērumus, uzskatu otro apelācijas sūdzības pamatu par pamatotu.

IV. Secinājumi

148. Manuprāt, pirmais un otrais apelācijas sūdzības pamats ir pamatoti. Tas nozīmē, ka pārsūdzētā sprieduma rezolutīvās daļas 1. punkts ir jāatceļ.

149. Atbilstoši Eiropas Savienības Tiesas statūtu 61. panta pirmās daļas otrajam teikumam Vispārējās tiesas nolēmuma atcelšanas gadījumā Tiesa pati var pieņemt galīgo nolēmumu attiecīgajā lietā, ja to ļauj tiesvedības stadija. Manuprāt, šis gadījums tam atbilst.

150. Pirmā apelācijas sūdzības pamata analīze liecina, ka dalībvalsts nevar atsaukties uz Regulas 1150/2000 17. panta 2. punktu, ja tā ir novēloti noteikusi un ierakstījusi kontā prasījumus. No otrā pamata analīzes izriet, ka šīs lietas īpašajos apstākļos Čehijas Republika ir novēloti noteikusi un ierakstījusi kontā attiecīgos prasījumus. Tādējādi Čehijas Republika nevar atsaukties uz Regulas 1150/2000 17. panta 2. punktu, lai tiktu atbrīvota no pienākuma nodot strīdīgās summas Komisijas rīcībā, un tai bija pienākums iegrāmatot šīs summas Komisijas kontā. Tādēļ maksājumam bija likumīgs juridiskais pamats, un šajā lietā nav notikusi Savienības nepamatota iedzīvošanās. Attiecīgi ierosinu Tiesai noraidīt Vispārējā tiesā celto Čehijas Republikas prasību par Savienības nepamatotu iedzīvošanos.

V. Par tiesāšanās izdevumiem

151. Tiesas Reglamenta 184. panta 2. punktā ir paredzēts, ka tad, ja apelācijas sūdzība ir pamatota un Tiesa lietā taisa galīgo spriedumu, tā lemj par tiesāšanās izdevumiem.

152. Atbilstoši šī reglamenta 138. panta 1. punktam, kas piemērojams apelācijas tiesvedībā, pamatojoties uz tā 184. panta 1. punktu, lietas dalībniekam, kam spriedums ir nelabvēlīgs, piespriež atlīdzināt tiesāšanās izdevumus, ja to ir prasījis lietas dalībnieks, kam spriedums ir labvēlīgs. Tā kā Komisija ir prasījusi piespriest Čehijas Republikai atlīdzināt tiesāšanās izdevumus un tā kā šai dalībvalstij spriedums ir nelabvēlīgs, Čehijas Republikai jāpiespriež segt savus un atlīdzināt Komisijas tiesāšanās izdevumus saistībā ar tiesvedību pirmajā instancē un apelācijas tiesvedību.

153. Turklāt Tiesas Reglamenta 140. panta 1. punktā, kas piemērojams apelācijas tiesvedībā, pamatojoties uz šī reglamenta 184. panta 1. punktu, ir noteikts, ka dalībvalstis, kas iestājušās lietā, savus tiesāšanās izdevumus sedz pašas. Tādējādi Beļģijas Karalistei un Polijas Republikai ir jāpiespriež segt savus tiesāšanās izdevumus saistībā ar tiesvedību pirmajā instancē un apelācijas tiesvedību, un Nīderlandes Karalistei segt savus tiesāšanās izdevumus saistībā ar apelācijas tiesvedību.

VI. Secinājumi

154. Ņemot vērā iepriekš minētos apsvērumus, ierosinu Tiesai:

– atzīt, ka pirmais un otrais apelācijas sūdzības pamats ir pamatoti;

– atcelt Vispārējās tiesas 2022. gada 11. maija sprieduma Čehijas Republika/Komisija (T-151/20, EU:T:2022:281) rezolutīvās daļas 1. punktu;

– noraidīt Vispārējā tiesā celto Čehijas Republikas prasību par Savienības nepamatotu iedzīvošanos;

– piespriest Čehijas Republikai atlīdzināt Eiropas Komisijas tiesāšanās izdevumus saistībā ar tiesvedību pirmajā instancē un apelācijas tiesvedību;

– piespriest Beļģijas Karalistei un Polijas Republikai segt savus tiesāšanās izdevumus saistībā ar tiesvedību pirmajā instancē un apelācijas tiesvedību, kā arī Nīderlandes Karalistei segt savus tiesāšanās izdevumus saistībā ar apelācijas tiesvedību.